Ч. 149. Субота 5 (18) липня 1903 Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Положене на Угорщинї. — Недуга сьв. Отця. — З Грециї. — Уродини короля Петра. — З далекого Всходу.)

Ситуация на Угорщинї стає критичною. Скликана Барабашем конференция виказала, що опозиция не лише не зменшила ся, але горне ся до купи, змагаючи до якоїсь катастрофи. На конференцию прибуло 26 послів, а 9 письменно зсолїдаризувало ся з ухвалами конференциї, на якій рішено вести дальше обструкцию, а до виборення нациoнальних жадань. До вчера прилучило ся вже 58 послів до партиї независимости. Посол Кошут зрік ся свого головства в партиї, але остав в нїй на дальше, щоби її не ослаблювати. Тим способом упали всї переговори, які Кошут навязав був з новим правительством. Президент міністрів ґр. Кин-Гедерварі відповідав в соймі на домагання Барабаша, Польонїя, Мезешї і Раткая в справі нациoнальних жадань що-до армії. Бесїдник заявив, що принял на себе місию внаслїдок однодушної ухвали партиї независимости. Тодї заповів відповідь на спірні питаня при внесеню войскового закона. Отже тепер не може нїчо додати до сего. А коли тепер посли партиї независимости говорять про революцию або абсолютизм, то з жалем серця бесїдник спoглядає на ті змаганя, але знаючи добре угорский нарід, пересьвідчений, що він не хоче анї революциї, анї абсолютизму, але заведеня нормальних відносин. — По кількох обструкцийних бесїдах і формальних квестиях замкнено засїдане.

Стан здоровля сьв. Отця незмінений. Лїкарі гадають, що мимо убутку сил у Папи, може він ще прожити два або три дни. У ватиканьскій друкарни приготовлюють в найбільшій тайнї друки потрібні для будучого конкляве. Між иншими друкують картки до голосованя, листи скрутацийні, порядок нарад, спис кардиналів управнених до вибору папи і приписи, які обовязують в часї конкляве. Також заряджено вже всьо, аби кардинали в часї конкляве мали відповідну поживу.

В грецкій палатї послів виголосив новий президент міністрів Раллї проґрамову бесїду. Заявив, що доложить всяких заходів, аби наклонити чужі держави до прихильного становища супротив монополю на коринтскі розинки. Дальше сказав, що приймаючи в части наміри Делїянїса, бажає перевести зміну права в справі головного проводу армії. В кінци поставив внесене о зменшене числа послів з 234 на 198 і заповів, що ухвалене того проекту буде уважати за вотум довірия. Теотокіс і Дзаіміс заявили на то, що підопруть кабінет, а палата висказала відтак одноголосно своє довірие правительству і великою більшостию голосів згодила ся на зменшене числа послів.

В Білгородї обходив онoгди дуже торжественно король Петро I. свої 60-ті роковини уродин. Від рана гремїли пушочні вистріли, а о годинї 10-тій відбуло ся торжественне богослуженє в катедрі, в часї котрого митрополит славив короля як спасителя Сербії. Цар і італїяньский король надіслали желаня. В часї пиру в королівскій палатї підніс тоаст в часть короля президент міністрів Авакумович.

Бюро Райтера доносить з Порт Артура, що тамошні наради росийских дипломатів і инших урядників вже покінчили ся, а послїдний окремий поїзд з участниками нарад від'їхав дня 13 с. м. до Москви. Признають, що обговорювано можливість війни, однако заявляють, що не було лиш то предметом нарад. Показує ся, що від приїзду міністра війни Куропаткина воєнні приготовленя Росиї заєдно побільшують ся і єсть намір вислати ще більше войск до Манджуриї. Промисловцї в Порт Артурі одержали минувшого тиждня порученє сейчас приготовити материяли будівельні на бараки для 20.000 людий. — З Вашинґтону доносять, що на передвчерашній конференциї державного се-

3)

Конкляве і вибір Папи.

(Конець).

Під ту пору — розповідає Чомені дальше — був в Італії міністром для справ внутрішних Франческо Кріспі. Та й той уважав ґенерала Каріні не лише за свого товариша з войска, але так само як кардинал Печчі за щирого приятеля. Так сполучав Каріні своєю дружбою обох противників. Отже коли папа занедужав смертельно, і кардинали радили над тим, чи не перенести би конкляве де поза границї Італії, покликав Кріспі потайком ґен. Каріні до Риму та розпитував єго про кардинала. Каріні представив єго яко чоловіка вельми спосібного і доброго а Кріспі уважав тодї своїм обовязком війти посередно в якусь звязь з Печчім. Тої тайної задачі підняв ся сицилійский сьвященик о. Ді Марціо, великий приятель Кріспі'го, того массона, і старав ся розвідати, як Печчі задивляє ся на конкляве.

Скоро Кріспі довідав ся, яка єсть гадка кардиналів і які їх пляни, сказав до о. Ді Марціо: „Ідїть же до Ватикану та скажіть кардиналови-камарленґови, що скоро колеґія кардиналів винесе ся з Ватикану, то вже нїколи більше до него не верне. Скоро лиш кардинали виїдуть з Риму, то я кажу зараз обсадити Ватикан нашим войском. Менї жаль кардинала Печчі, котрий єсть відличним чоловіком, але й він не верне більше до Риму“. — Тоті слова зробили на кардинала Печчі глубоке враженє, бо він мав добре поняте о енерґії Кріспі'го. Надумавшись хвильку, відповів він монсіньорови Ді Марціо: Вертайтеж назад і спитайте Кріспі'го, чи він схоче взяти на себе одвічальність за як найстрогійший публичний порядок та за як найбільшу свободу конклява, скоро би оно відбувало ся в Римі. Ді Марціо передав ті слова Кріспі'ому, а той відповів: Кардинал-камарленґо може числити на моє слово. Публичний порядок буде вірцевий, а конкляве буде мати більшу свободу як коли небудь. На тім конкляве на велику радість італїяньского правительства, а особливо Кріспі'го вибрано кардинала Джоякіно Печчі папою, а то ось як:

Пій IX помер дня 7 лютого 1878 о 5 год. 40 мін. вечером, поблагословивши ще колеґію кардиналів а о 8 год. відбула ся церемонїя сконстатованя смерти. Дня 18 лютого розпочало ся конкляве. Було присутних 60 кардиналів. Було то конкляве, в котрім брало участь найбільше доси число кардиналів. Дня 19 о 7 год. рано запричащали ся кардинали в Павлиньскій каплиці і по служби Божій пішли до своїх кель. О 10 год. зібрали ся в Сикстускій каплици на першу скрутинію. Другий старший віком кардинал прочитав коротку промову. Після постанови папи Григория XV мали відбувати ся що дня два голосованя замкненими картками; відтак треба було кождого дня вибирати льосом по шість кардиналів, з котрих три мали відбирати голоси від хорих кардиналів, а другі три мали переводити скрутинію. Перший віддавав картку з голосом найстарший віком кардинал, а по нїм зараз ті кардинали, що ішли по голоси до недужих, а відтак виходили з церемонником, котрий ніс за ними велику скринку, котру насамперед зревідовано. Льосом вибрано кардиналів Каноссу, Печчі і Орелія, котрі мали збирати голоси а на скрутаторів вибрано кардиналів Антонуччі, Серефіні і Борромео. Кождий віддаючи свою картку, складав по латині присягу: Сьвідчу ся Христом Господом, котрий мене буде судити, що вибираю того, котрого на мою думку треба вибрати, як Бог приказує. Перший скрутатор отвирав карточки і передавав другому, той записував імена, а третий відчитував імена в голос. Один кардинал віддав отверту карточку і длятого першу скрутинію уневажнено. Тодї одержали: Ґвіді 1 голос, Білїо 6, Печчі 19, Панебіянко 4, Де Люка 5, Ферієрі 3, Монако 4, Франкі 5, Мартінеллї2, Ледоховский 1, Сімеонї 4, Каносса 1, Мосетті 2, Катерінї і Ніна по 1.

О 1 год. 15 мін. вийшли кардинали із Сикстускої каплиці та пішли на обід. Кардинал Борромео спалив торжественно карточки. О 3 год. вернули кардинали назад, а вислїд скрутинії був такий: Ґвіді 1 голос, Білїо 7, Печчі 29, Панебіянко 4, Ферієрі 1, Монако 4, Франкі 2, Мартінеллї 2, Ледоховский 1, Маннінґ 1, Сімеонї 2, Каносса 1, Пароккі 1, Моретті 1, Катерінї 1, Мертель 1. Один голос уневажнено, бо котрийсь з кардиналів написав Піккіно. (Видко з того, що навіть при так важнім і поважнім виборі не може обійти ся без жартів, а хто знає, чи може й не без утаєної злоби. Така то вже людска натура!) Запала ніч і кардинали вийшли з каплиці; кождий був переконаний, що на другий день буде папа вибраний.

кретария Гая з российским заступником в справі Манджуриї прийшло до порозуміня. Справа манджурска має бути вскорі полагоджена. Політика Гая стремить до того, аби всї порти в Манджуриї були отверті для сьвітової торговлї.

Новинки.

Львів дня 17 го липня 1903.

— **Є. Вел. Цїсар** уділив з своїх приватних фондів для навіщених повеню в Галичинї 25.000 корон запомоги.

— **Є. Е. п. Мінїстер рільництва** Джованеллї прибув в середу рано до Кракова, в переїздї на Буковину. Довідував ся у радника Двора Федоровича о розмірах повени. П. Мінїстер перебув в Кракові кілька годин, звиджував місто і оглядав шкоди пороблені повенію в Кракові і під Краковом, відтак був в товаристві рільничім, почім виїхав до Велички, а по полудни від'їхав на Буковину.

— **Іменованя.** П. Мінїстер рільництва іменував управителїв лїсів і домен: Здисл. Сточкевича, Ів. Скупневича, Стеф. Цінсера і Ів. Бельовского лїсовиму люстраторами. — Мінїстерство торговлї іменувало практикантів почтових: Любом. Альшера в Кракові, Конр. Садовского, Іс. Гофмана і Вит. Висневского у Львові асистентами почтовими.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Андрей Потоцкий прибув вчера рано до Кракова і оглянув новий будинок старостства. О годинї 12-ій в полудне удїляв авдиєнций депутациям в справах повени. Між иншими прибула депутация міста Кракова з віцепрезидентом д-ром Лео па чолї і представила жаданя громади. П. Намістник розмавляв довше з депутациєю і випитував єї дуже подрібно о намірену ратункову акцию. Після слів старшого радника Інгардена, що супроводжає п. Намістника, цїла долина Висли від Блажова аж до Волї роговскої цїлковито знищена. По полудни виїздив п. Намістник, аби дальше звиджувати навіщені повению громади в краківскім повітї, а вечером від'їхав до Львова, куди повернув нинї рано.

— **Президия ц. к. Намістництва** виасигнувала другий раз 6000 корон для навіщених повенею в Кракові і околици, а 2000 корон для повіта бжеского.

— **Промислові інспектори в Галичинї.** Wiener Ztg. оповіщує розпорядженє Мінїстерства торговлї видане в порозуміню з Мінїстерством справ внутрішних о подїлї австрийских країв на 31 округів для урядових чинностий промислових інспекторів. Галичина подїлена на три округи (28, 29 і 30) з осїдками промислових інспекторів у Львові, Кракові і Станиславові. Округ 28-ий становить місто Львів і старостства: Бібрка, Броди, Березів, Чесанів, Добромиль, Дрогобич, Городок, Ярослав, Яворів, Камінка струмилова, Львів, Лїсько, Мостиска, Перемишль, Перемишляни, Рава руска, Рудки, Самбір, Сянік, Скалат, Сокаль, Старий Самбір, Тернопіль, Турка, Збараж, Золочів, Жовків. — Округ 29-ий становить місто Краків і 29 повітів західної Галичини. — Округ 30-ий становлять старостства: Богородчани, Борщів, Бережани, Бучач, Чортків, Долина, Городенка, Гусятин, Калуш, Коломия, Косів, Надвірна, Печенїжин, Підгайцї, Рогатин, Снятин, Станиславів, Стрий, Товмач, Теребовля, Залїщики і Жидачів. То розпорядженє розпічне обовязувати від 1 серпня с. р.

— **Аматорске представленє.** В недїлю дня 19 с. м. відбуде ся в Михайлівцї, повіта борщівского — як нам звідтам пишуть — аматорске представленє історично-релїгійної драми „Варвара". Відограють члени читальнї товариства „Просьвіта" в Михайлівцї.

— **З ветерана сьвященником.** В Ст. Пельтен в Долїшній Австриї має дня 26 с. м. висьвятити ся на сьвященника войсковий ветеран, Йосиф Керн, котрий ще в 1888 р. постановив був собі вивчити ся на сьвященника. Вислужив своїх три роки у войску, відтак відбув і дальшу приписану службу войскову, вписав ся до товариства ветеранів, але при тім завсїгди пильно учив ся і остаточно вступив до семинариї духовної, з котрої тепер в 36-ім роцї житя вийде сьвященником. Тепер вже очевидно не буде міг робити войскової паради в мундурі ветеранів, але за то може стати капеляном при ветеранах.

— **Убийство.** Зі Стрия доносять, що оногди на тамошнїй торговици посварили ся з собою два селяни з Летні Василь Кахній і Василь Васильків. Суперечка вскорі перемінила ся в бійку, в часї котрої Кахній ударив так сильно Василькова колом в голову, що той упав на місци трупом. Убийника арештовано.

— **Смерть від грому.** В часї бурі, яка лютила ся сими днями в околици Яворова, убив грім на яворівскій торговици стоячого під липою селянина з Селиск Андрія Лазаря.

— **Засипаний на смерть.** Двайцять-чотиролїтний зарібник Павло Шостаковский зі Збаража, занятий був оногди добуванєм піску па поли в Лубянках нижних. В часї працї урвав ся нагле кусень землї і придавав своїм тягаром Шостаковского на смерть.

— **Пропали.** До львівскої полїциї донесено вчера перед полуднем, що в середу рано утїкли з дому родичів 14-лїтний Модест Варушиньский, ученик III. кляси школи реальної і 11-лїтний Іван Кандяк, ученик IV. кл. народної школи ім. сьв. Анни, одержавши в школї злі сьвідоцтва.

— **Галицкий краєвий фонд.** На основі артикулу Х. закона про безпосередні податки одержують краї річно квоту шість мілїонів корон до розділу відповідно до оплачуваних в кождім краю реальних податків. Позаяк оплачувані в Галичинї реальні податки виносили в 1902 р. квоту 16,841.921 К, а в цїлій державі 140.099.808 К, проте на Галичину припадає з тих шість мілїонів 12·03%. Численно се значить, що з 6 мілїонів корон має припасти галицкому краєвому фондови 721.282 К, і тілько саме одержав краєвий фонд за 1902 р. з титулу своєї участи в доходї з безпосередних особистих податків державних, за те що зрік ся накладаня додатку до податку особистого доходового. А що державний дохід з тих податків по увзглядненю всїх можливих, законом передвиджених опустів та розділів тих шість мілїонів між поодинокі краї був ще в роцї 1902 більший о 1,995.194, квота її ся має подїлити ся по половині між державу а краї, тому на краї припадає до розділу ще додатково 997,597 К, з того на Галичину 119.224 К.

Дня 20 лютого зійшли ся були кардинали о 10 год. на службу Божу. Було всїх 61, бо ще приїхав був патриярх з Лїсбони. О 11 год. розпочало ся голосованє а вислїд був такий: Білїо 5 голосів, Шварценберґ 1, Печчі 44, Панебіянко 3, Феррієрі 1, Монако 2, Мартінеллї 2, Сімеоні 2, Канносса 1. Послїдну карточку отворено о 12 годинї. Коли вислїд голосованя став звістний, обступили кардинали вибраного і крикнули: Vivat! Vivat! Другий найстарший віком з кардиналів, кардинал Ді Пієтро, приступив тодї до вибраного і спитав єго по латинї: Acceptas ne electionem de te canonice factam in summum pontificem? (Чи приймаєш вибір на найвисшого архієрея, який відбув ся після канонїчного права?) А Печчі відповів: Коли така воля Божа, щоби я був папою, то я тому не противлю ся.

— А яке імя хочете собі прибрати? — спитав Ді Пієтрі дальше. — Імя Льва XIII., задля високого поважаня і з вдячности, яку я мав завсїгди для Льва XII. — відповів Печчі, котрого голос дрожав і тихий плач переривав єго.

О 1 год. відозвав ся дзвін і завізвано монсїньора Мартінуччі, котрий був протонотарем і нотарем опорожненого престола, щоби він списав грамоту вибору. По виготовленю тої грамоти і по єї підписаню попросили кардинали-діякони нового папу, щоби убрав ся в папскі ризи. По тім спалив кардинал Борромео картки, котрими голосовано, а папа засїв на престолї, щоби приняти перший поклін (адорацию) від кардиналів. Він обнимав всїх і з цїлував одного по другім. Відтак відсьпівано „Тебе Бога хвалим" і папа поблагословив сьвяту колеґію. Лев XIII. іменував камарленґом кардинала Шварценберґа, а той вложив єму на палець рибацкий перстїнь.

Дня 20 лютого відбуло ся проголошенє нового папи.... З конкляве в лютім 1878 вийшов один із найбільших пап.

* * *

Нема майже сумнїву, що вже не днї, але години Льва XIII. почислені і що треба буде вибирати нового папу. Хто ним буде? Се навіть для найбільших знатоків ватиканьских відносин велика загадка. А всеж таки можна вже тепер здогадувати ся, котрий з кардиналів мав би найбільші вигляди стати папою. Передовсїм має бути певною річию, що папою буде знову лиш Італїянець. Се єсть впрочім річ зовсїм природна, бо кардиналів Італїянців єсть найбільше, они по найбільшій части сидять в Римі і можуть рішати о виборі. Загально говорять, що теперішне конкляве зробить велику несподїванку, бо межи курияльними кардиналами нема не лиш згоди, але й нема такого, котрий би всїм надавав якийсь напрям і умів всїх потягнути за собою. Курияльними кардиналами називають ся всї тї, що належать до куриї, значить ся, перебувають постійно в Римі, беруть участь в роботах конґреґаций і займають якісь церковні уряди; они виконують найвисшу власть церковну і суть нїби мінїстрами церкви. Кождий з тих курияльних кардиналів дістає ще окрему платню в сумі 20.000 лїрів (корон). Межи ними єсть лиш трох неіталїяньскої народности, а то один Іспанець, один Француз з Альзациї і один Нїмець з Баварії, але з них нїякий не має вигляду стати папою.

Кардиналам перед смертию папи не вільно обговорювати і укладати вже наперед нові вибори, але се єсть річ так природна і людска, що нїхто не подивує ся, що межи кардиналами вже тепер відбувають ся наради. Так кажуть, що недавно тому зібрало ся було у кардинала Ґотті одинайцять кардиналів і там обговорювали справу вибору та підношено кандидатуру самого Ґотті, відтак Серафина, Ваннутеллї'го і Рамполлї. Ґотті репрезентує опозицию против дотеперішних змагань Льва XIII., щоби при помочи християньскої демократиї позискати для папства політичну власть народу, та щоби дістати в свої руки політичну силу Франциї. Ґотті належить до тих кардиналів, котрих називають „чисто релїгійними", значить ся, котрі противні тому, щоби папа займав ся політикою. По єго виборі Ватикан стратив би своє політичне значінє; Ґотті розпустив би ґвардию шляхотску і папске войско, словом завів би як найскромнїйше житє у Ватиканї. У него н. пр. нїмецкий цїсар мав би таке саме значінє як і найскромнїйший, найнизший католик в сьвітї.

Другим кандидатом єсть, як кажуть, Серафин Ваннутеллї, котрий єсть великим противником терпимости і пониженя супротив Франциї. Він єсть противником полїтики кардинала Рамполлї і двоюдержавного союза, а прихильником Італїї і придержавного союза; длятого у ватиканьских кругах називають єго кандидатом Італїї. Наконець третим дуже поважним кандидатом має бути кардинал Рамполля. Єго вибір значив би продовженє полїтики Льва XIII. Рамполля, кажуть, єсть великим прихильником Франциї і Росиї, а яко такий був би дуже не на руку полїтицї Нїмеччини і Австро Угорщини.

Для многих найсимпатичнїйшою з отсих кандидатур єсть кандидатура кард. Ґотті і всї, котрим добро церкви лежить на серци, кажуть, що він в теперішних часах був би найвідповіднїйший на Папу. Він єсть монахом чина Кармелїтів, а хоч від 1892 р. єсть кардиналом, мешкає все ще в маленький кели в монастири і спить лиш на сїннику. Лев XIII. представляв єго нераз заграничним гостям словами: Мій наслїдник.

З иньших кандидатур наводять ще кандидатуру кардинала камарленґа Орелїя, котрий також єсть великим противником християньскої демократиї; дальше кардинала Свампа, котрого вибір мав би таке саме значінє як і вибір Ваннутеллї'го, кардинала Сарто, котрий забезпечив собі поміч пануючої родини, та ще кілька але вже менше важних.

На закінченє всего треба тут ще згадати про так зване „exclusive," яке належить ся де-

Разом отже одержав краєвий фонд за р. 1902 721.283+119.924=841.206 корон.

— **З черновецкого університету.** В літнім півроці 1903 було записаних на черновецкім університеті 587 студентів. З того припадає на гр.-ор. теольоґічний виділ 55 звичайних слухачів; між тими 36 Румунів, 5 Русинів, 9 Сербів, 1 Росиянин і 4 Болгарів. На правничім виділї 339 звичайних слухачів, між тими 224 Німців, 53 Румунів, 22 Русинів. 30 Поляків, 1 Чех, 8 Росиян, 1 Вірменин. Після віроісповіданя 66 гр.-ор., 1 вірм.-ор., 47 рим.-кат., 22 гр.-к., 2 вірм.-к., 14 еванг., 188 жидів. Надзвичайних слухачів прав 23, між тими 9 Німців, 7 Румунів, 5 Русинів, 2 Поляків, 1 Чех; після віроісповіданя: 9 гр. ор., 5 р.-кат., 5 гр.-кат., 1 еванг., 3 жидів. На фільософічнім виділї 106 звичайних слухачів то є 36 Німців, 39 Румунів, 21 Русинів, 5 Поляків, 2 Чехів, 1 Серб, 1 Росиянин, 1 Вірменин; після віроісповіданя: 43 гр.-ор., 1 вірм.-ор., 14 р.-к., 19 гр.-к., 5 еванг., 24 жидів. Надзвичайних слухачів фільософії 48, між тими 30 Німців, 7 Румунів, 4 Русинів, 6 Поляків, 1 Серб; після віроісповідань: 8 гр.-ор., 13 р.-к., 4 гр.-к., 1 вірм.-кат., 1 ев., 20 жидів. — Фармацевтів 11, між тими 10 Німців, 1 Чех; після віроісповіданя: 3 р.-к. 1 еванг., 7 жидів і 4 госпітанток. Між студентами фільософічного виділу есть 2 звичайні, 21 надзвичайних слухачок і 3 госпітантки. — В році 1902/3 побирали стипендиї 11 теольоґів, 19 правників і 30 фільософів (між тими одна женщина).

Господарство, промисл і торговля

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: Gazeta Lwowska з дня 15 с. м. оповіщує розписане ліцитацийної продажи старих материялів узисканих в окрузї ц к. Дирекциї зелїзниць держ. у Львові. Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 31 липня с. р. до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць держ. Услівя продажи подані в Gazet-i Lwowsk-ій, а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових ц. к. Дирекциї.

ТЕЛЄГРАМИ.

Відень 17 липня. Всї круги тутешного населеня оказують з нагоди недуги папи живе співчуте. В нунциятурі богато осіб довідує ся о станї здоровля Папи. Вчера довідували ся архикн. Франц Фердинанд з жеиою, архикн. Райнер і Фридрих, п. президент кабінету др. Кербер і богато инших визначних осіб.

Будапешт 17 липня. Вчера при дуже численній участи представителїв властий і публики відбув ся похорон мінїстра Калляя. — Цїсаря заступав архикн. Йосиф Август.

Будапешт 17 липня. Ґр. Кин-Гедервари удасть ся в суботу до Ішлю, аби здати Цїсареви справу з положеня на Угорщинї.

Чернівцї 17 липня. Прибув тут вчера пан мінїстер рільництва бар. Джованеллї на люстрацию дібр гр. православного фонду. Мінїстер забавить на Буковинї 8 днів.

Вашинґтон 17 липня. Бюро Райтера доносить: Справа манджурска полагоджена в спосіб вдоволяючий. Правительство хіньске впевнило, що небавом кілька портів в Манджуриї віддасть для всесьвітної торговлї. Росия заявила, що не буде тому противити ся.

яким державам, а радше їх монархам. Що то єсть ексклюзіве?

Коли в конкляве якийсь кардинал дістає що раз більше голосів і готов остаточно стати Папою, а він декотрим державам був би може не на руку і для того їм не подобає ся, то дотична держава може старати ся о то, щоби єго виключено від вибору. Тота держава має тоді „власть виключеня," але она, а радше єї монарх, мусить свою спротиву предложити перед рішаючим голосованем. Коли би спротива була внесена по виборі, то вибір мимо того був би важний. Право то виконувано давнїйше устно або через подане конкляву запечатаного письма. Таке право прислугувало з давен давна австрийскому цїсареви, Франциї і Іспанії. Але той, хто хотів виконувати право виключеня, мусїв постарати ся о якогось кардинала, котрий би в конкляве зажадав виключеня.

Чи якісь держави взглядно їх монархи мають право мішати ся до вибору Папи? Після церковного права — так кажуть знатоки постанов церковних — не має ніякий монарх, ніяка держава права мішати ся до вибору Папи і нема нїякого розпорядженя папского, котреби на то дозваляло. Се правда; але з другої сторони і то правда, що деякі держави і їх монархи виконували дїйстно то право, отже так сказати би звичаєм набули се право. Були преці часи, коли цїсарі потверджували вибір Пап, а Нїмцї ще й нинї чванять ся тим, що Папа то „німецка інституция." Синод з 1059 р. постановив, що вибір Папи має відбувати ся з приналежною почестию і взглядами для німецкого короля Ґенриха і єго наслїдників. Пізнїйше, що правда, постановив синод в 1179 р., що лиш той може бути Папою, хто одержить більшість двох третих голосів, але мимо того монархи не переставали мішати ся до вибору і впливати на него аж до наших часів. На конкляве в роках 1590 і 1591 іспаньский король предложив був лїсту з сїмох кардиналів і заявив, що іспаньска корона ніколи не згодить ся на то, щоби котрийсь з тих кардиналів став Папою. Конкляве противило ся тому через кілька місяців, але остаточно увзгляднило бажане іспанької корони. При виборі Григория XVI. 1831 року жадала Іспанїя виключеня від вибору кардинала Джустініяні, в конкляве Льва XII. 1823 зажадала знов була Австрия виключеня кардинала Северолї. Ба навіть при виборі Пія IX. в 1846 р. хотїла Австрия виконувати своє право ексклюзива, але повномочник Австриї кардинал Ґайсрук приїхав за пізно до Риму.

Як же відбуває ся тото право ексклюзива? Тота держава або єї монарх, котра хоче виконувати право ексклюзива, мусить мати в конкляве свого повновластника, кардинала, котрому каже, що не хоче, щоби той а той кардинал був вибраний на Папу. Кардинал повновластник монарха уважає тоді в конкляве і скоро видить, що названий єму кардинал готов вже дістати більшість голосів, то він устно подає до відомости, що той а той монарх противить ся тому виборови. Таке ексклюзиве називало ся явним; але може й так бути, що дотичний кардинал предкладає лиш замкнене письмо свого монарха, в котрім той жадає виключеня якогось кардинала від вибору. Як може бути „виключене," так може бути й „включене," котре відбуває ся в той спосіб, що кардинал повновластник якогось монарха предкладає на конкляве в замкненім письмі того кандидата, або й спис тих кандидатів, на вибір котрих дотичний монарх би радо згодив ся.

Що при кождім виборі не обходить ся і без впливу держав та їх монархів, се річ певна. Чи котрась з держав схоче й тепер ужити свого впливу — годї знати. Але що-до права ексклюзива то круги ватиканьскі рішучо тому противлять ся і кажуть, що оно могло ще мати якесь значінє тодї, коли Папи мали й сьвітску власть, але нинї монархи не мають зовсім нїякого права мішати ся до вибору або впливати на него.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

На всякий десяток кос даю одну косу і камень безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку з каменем Кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-клгр. посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папірєк, легке як перо полотно, котре тне як бритва вайтвердшу (псянку), то єсть гірску траву і збіже; що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом; на стопу тілько незначно зуживають ся і мозольну роботу хлїбороба на половину легшу роблять. Приятна, легка робота на поли справляє радість всякому хлїборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами.

Серпи озубрені з англійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за одну штуку 30 кр., то є 60 сот.

На всяке замовлене треба прислати 2 корон задатку, без задатку не висилаєсь нікому. На жадане цїнники даром і оплачено, просить запамятати нашу адресу. З почтенем

Александер Копач,
Струтин вижний, п. п. Долина коло Стрия.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошти адмінїстрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою 1,239.243 К.

ЧЛЕНОМ може бути тілько обезпечений тревало в „Днїстрі“ від огню.

УДІЛ членьский виносить 50 К, вписове 2 К. Число членів 2.391 з 2.501 уділами на 125.050 К.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „ДНІСТЕР“ і опроцентовує на 4% Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 К.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів. частию на публичні добродійні цїли: на церкви, бурси, захоронки. школи і т. д. На ті цїли роздано дотепер з товариства кредитового 10.840 К.

ІНФОРМАЦИЇ в справах позичок уділяє Дирекция і аґенти.

Головна аґенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш ся аґенция.

СТЕЛЛЯ найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові, площа Марийска (готель француский).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).